

været overordentlig glade for dem, idet den derved har sparet en overordentlig stor Del Penge til Brændselsudgifter; dette gælder baade for Mejeriers og andre Bedrifteres Vedkommende, som har hjulpet sig saa at sige udelukkende med dette Brændsel. Derfor er det ikke min Hensigt paa nogen Maade at ville lægge endog blot det fjerneste Fnug af Hindring i Vejen for at købe nye Arealer, tværtimod. Hvad jeg vil, er udelukkende at spare paa Tjenestemændenes Antal, saa man ikke faar flere Tjenestemænd end højst nødvendigt.

Det er disse Bemærkninger, jeg ønsker at gøre i Anledning af den Bevilling, som her er foreslaaet, og som jeg for mit Vedkommende kunde tænke mig kunde ændres paa en saadan Maade, at den ikke foranlediger en større Administrationsudgift for Staten end den, man alt har i Forvejen.

Olufson: Da min Partifælle, det ærede Medlem Hr. N. C. Christensen, har udtalt sig om Samraadet under Nr. 57, 1) skal jeg undlade at omtale det, idet jeg dog vil henstille til den højtærede Minister saa hurtigt som muligt at faa Afvandingsplanerne frem, saaledes at man allerede i det kommende Foraar kan faa paabegyndt Arbejdet med Anlæg af Kanaler og Stikgrøfter og paa den Maade bidrage til at afhjælpe Arbejdsløsheden i Vendsyssel.

Derimod vil jeg gerne udtale mig en lille Smule i Anledning af det under Nr. 57 2) omtalte Samraad om Domænegodserne i Sønderjylland. Vi fra vor Side er glade ved, at disse Domænegodser nu kommer ind under Staten, saa at de paa den Maade kan komme til at bidrage til at afhjælpe den Jordnød, som findes her i Danmark. Ganske særlig nede i Sønderjylland er der Trang til disse Arealer; ikke mindst af Hensyn til den Mængde Krigsinvalidere, man har dernede. Der er i Invalideloven stillet i Udsigt, at der fra Statens Side skal gøres noget for, at disse Mennesker kan faa Arbejde og ikke skal leve af en lav Invalidunderstøttelse, samtidig med at de gaar uden at have noget at bestille. Ikke alene ved Ansættelse af Staters Tjenestemænd, men ogsaa ved Oprettelse af Husmandsbrug vilde man skaffe Plads og Arbejde til disse. Det vil derfor være ønskeligt, at man søger at faa Domænegodserne udstykket saa hurtigt som muligt og paa den Maade skaffer Jord dels til Krigsinvalidere og dels til den store Landarbejderstand.

Men der er adskillige Spørgsmaal, som melder sig dér. Det er ikke saa lige til for en Landarbejder i disse Aar at overtage et Husmandsbrug. Det er ikke saaledes, som

et æret Medlem af dette Ting har udtalt adskillige Gange og ogsaa skrevet i Bladene, at nu efter de nye Jordlove behøvede man kun 1 Kr. for at komme i Besiddelse af et Husmandsbrug; blot man havde 1 Kr. at betale for Stemplet, var det tilstrækkelig Driftskapital. Det vilde for Resten være interessant at faa at vide, hvor mange der med saa lille Driftskapital er kommet i Besiddelse af en Jordlod efter den nye Lovgivning. Jeg haaber, det ikke er ret mange, thi jeg tror ikke paa deres Soliditet i Fremtiden. Der skal en ret betydelig Kapital til ved Oprettelsen af et saadant Brug, og forsaavidt man ikke vil, at disse Jordlove skal blive ret betydningsløse for dem, de i første Række tager Sigte paa, Landarbejderne og Tyendet, tror jeg ikke, man kommer uden om det Krav, som det ærede Medlem Hr. J. P. Jensen stillede under Finanslovens første Behandling, nemlig Kravet om, at der aabnes Adgang til Driftsaaen. Dette gælder ganske særlig med Hensyn til Domænegodserne i Sønderjylland.

Det kunde være interessant at faa at vide, hvorledes man har tænkt Udstykningen af disse Godser foretaget, og hvor meget man mener, der skal blive tilbage ved Godserne, om der skal være en lignende Undertagelsesbestemmelse i Loven om Udstykning af Domænegodserne som den, der findes i Loven om Udstykning af Præstegaardsjorder § 2, der siger, at i særlige Tilfælde kan det, hvor Menighedsraad og Præstegaardskommission er enige om, at det er nødvendigt, tillades, at der forbliver et noget større Areal end 7 ha tilbage ved Præstegaarden. Nu er det vistnok saaledes, at Præstegaardskommissionen og Menighedsraadene i alt for mange Tilfælde skønner, at noget saadant er nødvendigt, og at derfor Udstykningen af Præstegaardsjord ikke gaar saa langt, som den kunde og burde, hvilket gør, at Loven ikke faar tilstrækkelig Virkning. Det var interessant at faa at vide, om det er Meningen ogsaa i Loven om de sønderjydske Domænegodseres Udstykning at holde en Ventil aaben, saa at man ikke heller der behøver at udstykke disse Godser mest muligt.

Naar vi faar denne Lov, kan vi vel sige, at der i hvert Fald foreløbig er Jord tilstrækkelig i Sønderjylland til at imødekomme de Krav paa Jord, som utvivlsomt vil komme. Man kan vel ogsaa i nogen Grad sige, at der i Henhold til Lensloven vil blive nok Jord til at imødekomme de Krav, der kan komme fra Øboernes Side. Men oppe i Jylland mangler vi endnu Jord, og der foreligger en lang Række Andragender fra Udstykningsforeninger, fra de samvirkende Husmands-